

Χρήστος Χωμενίδης: μυθιστόρημα - έκπληξη για την αρχαιότητα, χωρίς αρχαιολαγνεία

Με ομηρική αφήγηση

Χρήστος Χωμενίδης
ΛΟΓΙΑ - ΦΤΕΡΑ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΑΤΑΚΗ
ΣΕΛ. 370

ΟΙ ΑΠΙΘΑΝΕΣ ΚΑΙ ΕΞΩΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΕΣ ΕΝΟΣ ΑΟΙΔΟΥ ΣΤΗΝ ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΑΔΑ ΕΙΝΑΙ Η ΒΑΣΗ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΧΡΗΣΤΟΥ ΧΩΜΕΝΙΔΗ, ΠΟΥ ΑΠΟΤΙΕΙ ΦΟΡΟ ΤΙΜΗΣ ΣΤΟΝ ΟΜΗΡΟ ΚΑΙ ΑΠΟΘΕΩΝΕΙ ΤΗΝ ΤΕΧΝΗ ΤΗΣ ΑΦΗΓΗΣΗΣ

Το όνομά του είναι Τήνελλος Ανθρωπίωνος Απολλωνιεύς. Είναι ένας φανταστικός αοιδός της αρχαιότητας και ο ήρωας του νέου μυθιστορήματος του Χρήστου Χωμενίδη, *Λόγια - Φτερά*. Πατρίδα του η Απολλωνία, λιμάνι - αποικία Μυκονιατών στις ακτές της Ιωνίας. Ο πατέρας του ήταν ραβδί-στις στις ελιές, έκανε όμως όλα του τα υπάρχοντα σε στοιχεία ματα. Όταν σκουπίστηκε και με τον βασιλιά της Απολλωνίας για το ποιος θα μεθύσει πρώτος πάνω στο

φιλιατρό ενός πηγαδιού, κέρδισε το στοίχημα, ο κοντρός βασιλιάς όμως φράκαρε στο πηγάδι πέφτοντας, τον ανέβασαν και σκότωσε τον παιγνιώδη ραβδί-στις. Ο μικρός Τήνελλος έγινε δούλος στο παλάτι μέχρι που τον είδε ο διάσημος αοιδός Αναβάτης και τον πήρε μαζί του.

Από τότε αρχίζει η μεγάλη Οδύσεια του Τήνελλου, ένα οδοιπορικό το οποίο, παππούς πλέον, αφηγείται ο ίδιος στον εγγονό του λίγο πριν πεθάνει. Στην αρχή, δευτερεύουσα παρουσία στο «μπουλούκι» του Αναβάτη, αργότερα έγινε το «τραπέζι» του. Καθόταν δηλαδή στα τέσσερα μπροστά του για να ακουμπάει στην πλάτη του ο αοιδός τη λύρα του

Στη δε τελευταία σελίδα - σσκ, μία συνταρακτική όσο και πολύ συγκινητική αποκάλυψη δένει οριστικά την πλοκή και βάζει την τελική, καταλυτική σφραγίδα σε ένα βιβλίο που - αν βοηθήσει και η Λάξεση - κάλλιστα θα μπορούσε να έχει μια διεθνή μοίρα.

ΥΜΝΟΣ ΣΤΟΝ ΜΥΘΟ

Ο 43χρονος, σήμερα, συγγραφέας του *Σοφού Παιδιού*, έγραψε το πιο ώριμο έργο του. Ο λόγος είναι ότι αυτό που πάντοτε ήταν το μεγαλύτερό του όπλο, δηλαδή η αφηγηματική δεινότητα, μετατρέπεται εδώ στο ίδιο το θέμα του βιβλίου. Τα *Λόγια - Φτερά* είναι η αποθέωση του αφηγηματικού, μυθιστορηματικού λόγου ως του μόνου ικανού να βάλει μια τάξη στο χάος των πληροφοριών και των εικότων που δέχεται το ανθρώπινο μυαλό. «Οι λέξεις είναι σαν τις πέτρες», λέει ο Χωμενίδης, χρειάζεται να σμιλευτούν, να επιβιώσουν σωστά, γιατί αν δεν επιβιώσουν σωστά, ακόμα και η καλύτερη ιστορία μπορεί να αφήσει τους πάντες αδιάφορους. Το βιβλίο του λοιπόν, που είναι ομηρική αφήγηση με λελογισμένες δόσεις Θερβάντες, είναι σε πρώτο επίπεδο ένα πολύ ψυχαγωγικό ανάγνωσμα με συνεχή γεγονότα, ανατροπές, με πρόσωπα που περνούν και εξαφανίζονται, και άλλα που επανεμφανίζονται με αναπάντεχους τρόπους. Σε δεύτερο επίπεδο όμως είναι ένας ύμνος στον μύθο και την αρχαία Ελλάδα που τον γέννησε, με έναν τρόπο όμως που είναι οτιδήποτε άλλο εκτός από αρχαιολαγνός. Ο Χωμενίδης διατηρεί σωστό τόνο που κάνει οικείους τους αρχαίους χωρίς να τους απομυθοποιεί. Στη δε τελευταία σελίδα - σσκ, μία συνταρακτική όσο και πολύ συγκινητική αποκάλυψη δένει οριστικά την πλοκή και βάζει την τελική, καταλυτική σφραγίδα σε ένα βιβλίο που - αν βοηθήσει και η Λάξεση - κάλλιστα θα μπορούσε να έχει μια διεθνή μοίρα.

αλλά και για να παίξει ρόλο υποβόλεα. Ο κόσμος αποθεώνει παντού τις ιστορίες του διάσημου Αναβάτη, ενός παχύσαρκου προσώπου που θεωρείται ότι ζει εδώ και αιώνες και γνωρίζει όλες τις ιστορίες από πρώτο χέρι. Όταν πεθαίνει, ο Τήνελλος - που τον έχει πρώτα προδώσει πηγαίνοντας με την ερωμένη του - αρχίζει δική του καριέρα. Ο Χωμενίδης εξιστορεί απίθανες περιπέτειες - έρωτες, προδοσίες, πατροκτονίες, απάτες, κλοπές, ναυάγια - και στέλνει τον ήρωά του απ' άκρη σ' άκρη στον τότε γνωστό κόσμο. Μέχρι και στους Ολυμπιακούς Αγώνες στέλνει τον Τήνελλο, να τραγουδήσει την υποτιθέμενη δόξα των Μυκηνών. Σε μια σαφή αλληγορία για τη σημερινή Ελλάδα, ο Τήνελλος «αδειάζει» τους Μυκηνάιους και αντί να τους δοξάσει με το τραγούδι του τους ελεεινολογεί που μιλάνε μόνο για τις παλιές δόξες ενώ τη συγκεκριμένη στιγμή δεν είναι παρά ένα κωχρό δευτερεύουσας σημασίας.

Ο Τήνελλος, ως αοιδός, μαγεύει το κοινό του με όλες τις αρχαιολογικές ιστορίες της αρχαίας ελληνικής μυθολογίας. Ως προσωπικότητα, σαγηνεύει τους αναγνώστες του βιβλίου με την ελευθερία, την εξυπνάδα, την ελαφρότητα, τους πηκούς του κώδικος και το χιούμορ του. Οι θεμελιακές ιστορίες και οι βασικοί ανθρωπινότητες παρελθόνουν όλοι από το βιβλίο, δείχνοντας πως παρά την απόσταση του χρόνου και τις διαφορές των παραστάσεων που έχουμε σήμερα, η ανθρωπινή κωμωδία, όπως θα έλεγε και ο Μπαλζάκ - ομολογημένος μυθιστορηματικός μέντορας του Χωμενίδη -, παραμένει η ίδια.

Μακάκης Γημενίδης

